

nalo o zadržanou vodu nad dovolenou míru a o právo užívání nad tuto míru nebo o užívání soukromé, v rybníce uzavřené vody podle zákona vodního §§ 16 a 17 vod. z. zák., o což však ve sporu nejde, byly by příslušné úřady správní. Dovolacímu rekursu nebylo proto vyhověno.

Čís. 9212.

Nárok na náhradu škody z bezprávného stavu vodního díla v Čechách jest uplatňovati pořadem práva.

(Rozh. ze dne 27. září 1929, R I 549/29.)

Žalobce domáhal se náhrady škody z důvodu, že žalovaná provedla stavbu jezu proti podmínkám stanoveným vodoprávním nálezem zemské politické správy v Praze ze dne 31. května 1921, zejména že nezřídila v jezu nařízené opatření umožňující tah ryb do vod žalobcových. Námitku nepřipustnosti pořadu práva soud první stolice zamítl, rekursní soud námitce vyhověl a žalobu pro tentokráte odmítl. Důvody: Soud první stolice správně uvádí, že v tomto případě může přijetí v úvahu jen ustanovení § 40 vodního zákona. Toto ustanovení však vykládá první soud nesprávně, maje za to, že pod toto ustanovení spadají jen škody způsobené v mezích vodoprávních oprávnění, nikoli také škody způsobené tím, že bylo jednáno právě proti podmínkám stanoveným ve vodoprávním povolení, a vyslovil, že jest pořad práva přípustným, poněvadž žalobce uplatňuje jen škodu způsobenou tím, že bylo jednáno proti vodoprávním podmínkám. S názorem tímto nelze souhlasiti. § 40 vod. zák. stanoví, že těm, kdož mají právo lovit ryby, nepřísluší proti užívání jiných vodních práv právo k odporu, nýbrž jen právo žádati přiměřenou náhradu škody, kterou stanoví úřad správní, a nebyl-li by oprávněný s tímto výrokem spokojen, soudce. Toto ustanovení mluví tedy o oprávněných k rybolovu, byla-li jim způsobena škoda užíváním jiných práv vodních. Předpokládá zkrácení oprávněných k rybolovu vykonáváním jiných vodních práv. Žalobce tvrdí, že mu vznikla škoda z toho, že vykonavatel vodního oprávnění nezřídil uložené mu opatření v jezu, by ryby mohly volně procházeti jezem do jeho vod, tedy odvozuje škodu z podnětu užívání jiných vodních práv, která spadají pod vodní zákon a která se podle tohoto zákona udělují. V takových případech mají však oprávnění k rybolovu jen nárok na přiměřené odškodnění, jehož výši podle § 40 vod. zák. stanoví správní úřad a soud nastupuje jen, není-li oprávněný s tímto výrokem spokojen. Soud není oprávněn, by rozhodoval o předurčující otázce, zda podmínkám vodoprávního nálezu bylo vyhověno čili nic. Tu otázku může zase jen řešiti správní úřad (§ 72 vod. zák.). V souzeném případě vodoprávní nález ani ještě nenabyl moci práva, takže nelze ještě ani říci, zda žalovaná jest tímto nálezem vázána a zda podmínky jí uložené splnila čili nic. Je proto pořad práva

vyloučen, poněvadž správní úřad ještě o výši náhrady nerozhodl. Bylo proto stížnosti vyhověti a žalobu pro tentokráte odmítnouti.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolatel právem napadá názor rekursního soudu, že se žalobce domáhá náhrady škody z důvodu § 40 vod. zák. Tento § stanoví, že oprávněným k rybolovu nepřísluší proti výkonu vodních práv užívacích právo k odporu, nýbrž jen právo na přiměřenou náhradu škody, již stanoví úřad správní a, nejsou-li účastníci spokojeni, soud (srv. § 19 říšs. zák. vod.). Tento § jedná tedy o náhradě škody z důvodu výkonu užívacích práv vodních, t. j. z důvodu, že někdo právem určité vody užívá na úkor oprávněného k rybolovu. Ve sporu však nejde o náhradu škody z důvodu, že žalovaná právem užívá vody pro svůj závod způsobem v zákoně vodním předvídaným, na příklad že má právo k užítku vodního díla podle povolení správního úřadu, nýbrž o náhradu z důvodu, že žalovaná nezřídila rybí schůdky, jak jí bylo vodním úřadem uloženo, že způsobila škodu nikoliv výkonem práva k užívání vody, nýbrž bezprávným stavem vodního díla, správním přestupkem ve smyslu §§ 71 a 72 vod. zák., spáchaným tím, že nezřídila vzdouvací zařízení tak, jak jí bylo povoleno, nýbrž jinak, vynechavši zřízení rybích schůdků (propustí). Nejde tedy o náhradu škody vzniklé užíváním práva, jak předpokládá § 40 vod. zák., nýbrž o náhradu škody z nedovoleného činu. Nárok na náhradu škody z nedovoleného činu jest podle § 1338 obč. zák. vymáhati pořadem práva, bez rozdílu, zda jde o porušení práva soukromého či veřejného, pokud ovšem zvláštním zákonem není vymáhání odkázáno na úřady správní nebo jiné orgány. Vodní zákon nemá ustanovení o příslušnosti k rozhodování o náhradu škody z důvodu přestupku vodního zákona nebo nařízení vodního úřadu. § 72 vodního zákona zmiňuje se sice o náhradě škody z tohoto důvodu, ale nestanoví nic o příslušnosti k rozhodování o něm. § 75 vodního zákona stanoví příslušnost správních úřadů jen pro nároky na užívání, svádění vod a obranu proti nim, uplatňují-li se podle zákona vodního. Tedy ani podle tohoto § není spor o náhradu škody z důvodu přestupku nařízení správního úřadu zásadně odkázán před úřady správní, takže podle všeobecné zásady § 1338 obč. zák. jest k rozhodování o něm příslušný soud. (Srovnej nálezy čís. 12209, 4234, 4885, 5091, 6158 sb. Budw.).

Čís. 9213.

Za pozůstalostního řízení musí se vzdání dědictví státi soudně; mimo-soudní soukromé prohlášení nemá právních důsledků pro projednání pozůstalosti.

(Rozh. ze dne 27. září 1929, R I 561/29.)